

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми Біологія

«30» _____ серпня _____ 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту

Протокол від 30 серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

Невідкладна домедична допомога при критичних станах

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення
навчальної дисципліни

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
09 Біологія
091 Біологія
бакалавр з біології
Біологія
заочна
II курс III семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри медицини катастроф
та військової медицини

Протокол від 29 серпня 2024 № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Гордієнко Людмила Петрівна, доцент закладу вищої освіти, кандидат медичних наук, завідувачка кафедри медицини катастроф та військової медицини
Профайл викладачів	https://medcat.pdmu.edu.ua
Контактний телефон	+380983514894
E-mail:	medcat@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті університету	https://medcat.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин – 3 кредити ЄКТС/ 90 годин, із них:

Лекції (год) – 4 год.

Практичні (год) – 8 год.

Консультації (год) – 6 год.

Самостійна робота (год) – 72 год.

Вид контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Політика дисципліни

Політика ОК «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» базується на політиці Полтавського державного медичного університету відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/EXHOB4YrpFJqaqUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf); Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (<https://science.pdmu.edu.ua/academic-integrity/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist>); Правил внутрішнього розпорядку для учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf) та інших нормативних документів (<https://pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty>).

Вивчення ОК «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» є практично-орієнтованим, тому формування професійних навичок відбувається на практичних заняттях, що проходять на базі симуляційного центру Полтавського державного медичного університету з використанням симуляційних технологій.

Кожен здобувач вищої освіти під час проведення практичних занять повинен дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

Здобувачам вищої освіти забороняється порушувати графік освітнього процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня знань і вмінь по організації надання невідкладної домедичної допомоги при критичних станах екзогенного та ендогенного походження, у тому числі обумовлених наслідками надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та в бойових умовах.

Пререквізити і постреквізити дисципліни:

ОК «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» базується на вивченні здобувачами вищої освіти біології індивідуального розвитку, загальної біології, загальної цитології, гігієни, історії України та Української державності.

Опанування ОК «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» закладає основи теоретичних та практичних знань для вивчення фізіології людини та тварин, хімії аналітичної, анатомії людини і тварин, філософії медичної етики та деонтології.

Цілі сталого розвитку: міцне здоров'я та благополуччя, якісна освіта, партнерство заради сталого розвитку.

Мета та завдання ОК:

Метою вивчення ОК «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» є формування знань та практичних навичок у здобувачів вищої освіти з надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим, необхідних для вирішення питань допомоги хворим та постраждалим за умов надзвичайних ситуацій в мирний час та у бойових умовах.

Основними завданнями ОК «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та практичних навичок, необхідних для визначення основних принципів оцінки стану постраждалих при критичних станах, обумовлених ендогенними чинниками, а також надзвичайними ситуаціями техногенного і природного характеру, їх особливості в небойових і бойових умовах; оволодіння навичками надання невідкладної домедичної допомоги хворим, постраждалим і пораненим при основних критичних станах; опанування основ організації невідкладної домедичної допомоги як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє ОК:

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

- *інтегральна:* Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- *загальні:*

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність працювати в команді.

Здатність ухвалювати рішення та діяти.

- *Спеціальні (фахові, предметні):*

Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів.

Здатність демонструвати знання механізмів підтримання гомеостазу біологічних систем.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна:

Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.

Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Невідкладна домедична допомога при критичних станах» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах);
- Правові аспекти надання невідкладної домедичної допомоги при критичних станах;
- Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу.
- Показання і техніку накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток.
- Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.
- Причини й ознаки внутрішньої кровотечі.
- Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.
- Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
- Види ушкоджень у небойових і бойових умовах.
- Опіки, класифікація, ознаки. Відмороження, класифікація, ознаки.
- Класифікацію та характеристику сильнодіючих отруйних речовин. Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах.
- Основи та нормативно-правові засади цивільного захисту населення;
- Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення;
- Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори.
- Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття;

вміти:

- Визначати ознаки масивної зовнішньої кровотечі;
- Використовувати техніку тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуха пов'язка (ізраїльський бандаж);

- Визначати ознаки внутрішньої кровотечі;
- Проводити техніку штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ);
- Перевести постраждалого у стабільне положення;
- Надати домедичну допомогу при гострих порушеннях дихальних шляхів (пневмоторакс);
- Вводити носо-, ротоглоткові повітроводи (техніка вибору вірного розміру);
- Надавати домедичну допомогу при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах;
- Надавати домедичну допомогу при термічних і хімічних ураженнях;
- Надавати домедичну допомогу при найпоширеніших невідкладних станах (зомління, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій);
- Надавати домедичну допомогу при дії засобів масового ураження;
- Оглядати місце події в небойових умовах, визначати кількість постраждалих та ймовірні причини їх ураження;
- Проводити первинний огляд. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначати рівень свідомості за шкалою AVPU;

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№о п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль «Невідкладна домедична допомога при критичних станах»		
1	<p style="text-align: center;">Невідкладна домедична допомога при критичних станах екзогенного походження. Раптова зупинка кровообігу. Порушення прохідності верхніх дихальних шляхів. Масивна зовнішня кровотеча. Травми грудної клітини. Травми органів черевної порожнини. Пошкодження хребта. Травми голови. Переломи кісток кінцівок. Травматична ампутація та синдром довготривалого здавлення. Шок. Передозування опіоїдами. Гостре отруєння невідомою речовиною. Термічні опіки. Загальне переохолодження та відмороження. Судоми. Пошкодження очей. Тепловий удар, ураження електричним струмом та блискавкою. Невідкладна домедична допомога постраждалим в умовах бойових дій / воєнного стану. Особливості зупинки критичних кровотеч та невідкладної допомоги при травмах і порушеннях функції дихання в бойових умовах.</p>	2

2	Невідкладна домедична допомога при критичних станах ендogenousного походження. Гостра серцева недостатність. Кардіогенний шок. Стенокардія. Гострий коронарний синдром. Гіпертонічна криза. Геморагічний інсульт. Транзиторна ішемічна атака. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Пароксизмальні порушення ритму. Серцева астма та набряк легень. Артеріальна гіпотензія. Колапс. Раптова (клінічна) смерть. Напад бронхіальної астми. Астматичний статус. Анафілактичний шок (анафілаксія). Гіпоглікемія та гіперглікемічна (діабетична) кома. Ниркова коліка та гостра затримка сечі. Гостра шлунково-кишкова кровотеча та перфоративна виразка. Гострий апендицит та перитоніт. Гостра непрохідність кишечника. Гострий панкреатит та холецистит. Септичний шок. COVID -19 (SARS CoV-2).	2
Разом		4 години

Тематичний план семінарських занять із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті
Теми семінарських занять програмою не передбачені.

Тематичний план практичних занять, із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль «Невідкладна домедична допомога при критичних станах»		
1	Домедична допомога дорослим і дітям при раптовій зупинці кровообігу. Термін «раптова зупинка кровообігу». Послідовність дій при наданні домедичної допомоги дорослим при раптовій зупинці кровообігу за відсутності автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги дорослим при раптовій зупинці кровообігу та наявності автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги дитині при раптовій зупинці кровообігу.	2
2	Домедична допомога постраждалим при порушенні прохідності верхніх дихальних шляхів - обструкція стороннім тілом. Термін «порушення прохідності дихальних шляхів». Повне та часткове порушення прохідності дихальних шляхів. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних	2

	шляхів. Особливості наданні домедичної допомоги дитині при порушенні прохідності дихальних шляхів.	
3	Домедична допомога постраждалим при масивній зовнішній кровотечі. Термін «масивна зовнішня кровотеча». Ознаки масивної зовнішньої кровотечі. Послідовність дій при наданні домедичної допомоги постраждалим при масивній зовнішній кровотечі. Порядок надання домедичної допомоги дорослим і дітям при раптовій зупинці кровообігу під час зупинки зовнішньої кровотечі у разі втрати свідомості.	2
4	Підсумковий модульний контроль знань	2
Разом		8

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять і дистанційних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	6
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	60
	1. Невідкладна домедична допомога при утопленні та асфіксії.	
	2. Невідкладна домедична допомога постраждалим при анафілактичному шоці	
	3. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на гострий мозковий інсульт	
	4. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на гострий інфаркт міокарда	
	5. Невідкладна домедична допомога постраждалим при проникній і тупій травмі грудної клітки	
	6. Невідкладна домедична допомога постраждалим при проникній і тупій травмі органів черевної порожнини	
	7. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на пошкодження хребта	
	8. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на травму голови	
	9. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок	
	10. Невідкладна домедична допомога постраждалим при травматичній ампутації та синдромі довготривалого здавлення	
	11. Невідкладна домедична допомога постраждалим при	

	підозрі на шок	
	12. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на передозування опіоїдами	
	13. Невідкладна домедична допомога постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною	
	14. Невідкладна домедична допомога постраждалим при термічних опіках	
	15. Невідкладна домедична допомога постраждалим при загальному переохолодженні та/або відмороженні	
	16. Невідкладна домедична допомога постраждалим при судомах	
	17. Невідкладна домедична допомога постраждалим при пошкодженні очей	
	18. Невідкладна домедична допомога постраждалим при тепловому ударі, ураженні електричним струмом або блискавкою	
	19. Невідкладна домедична допомога постраждалим при гіпоглікемії	
	20. Невідкладна домедична допомога постраждалим в умовах бойових дій / воєнного стану	
4	Разом	72

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю.

Модуль «Невідкладна домедична допомога при критичних станах»

1. Раптова зупинка кровообігу.
2. Особливості надання невідкладної домедичної допомоги при раптовій зупинці кровообігу у дорослих і дітей.
3. Порушення прохідності верхніх дихальних шляхів.
4. Масивна зовнішня кровотеча.
5. Травми грудної клітини.
6. Травми органів черевної порожнини.
7. Пошкодження хребта.
8. Травми голови.
9. Переломи кісток кінцівок.
10. Травматична ампутація та синдром довготривалого здавлення.
11. Шок. Види та принципи надання невідкладної домедичної допомоги.
12. Передозування опіоїдами.
13. Гостре отруєння невідомою речовиною.
14. Термічні опіки.
15. Загальне переохолодження та відмороження.

16. Судоми. Особливості надання невідкладної домедичної допомоги.
17. Пошкодження очей.
18. Тепловий удар, ураження електричним струмом та блискавкою.
19. Невідкладна домедична допомога постраждалим в умовах бойових дій / воєнного стану.
20. Особливості зупинки критичних кровотеч та невідкладної допомоги при травмах і порушеннях функції дихання в бойових умовах.
21. Гостра серцева недостатність. Кардіогенний шок
22. Стенокардія. Гострий коронарний синдром
23. Гіпертонічна криза
24. Геморагічний інсульт
25. Транзиторна ішемічна атака
26. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА).
27. Пароксизмальні порушення ритму
28. Серцева астма та набряк легень
29. Артеріальна гіпотензія. Колапс
30. Раптова (клінічна) смерть
31. Напад бронхіальної астми. Астматичний статус
32. Анафілактичний шок (анафілаксія)
33. Гіпоглікемія та гіперглікемічна (діабетична) кома.
34. Ниркова колика та гостра затримка сечі.
35. Гостра шлунково-кишкова кровотеча та перфоративна виразка.
36. Гострий апендицит та перитоніт.
37. Гостра непрохідність кишечника.
38. Гострий панкреатит та холецистит.
39. Септичний шок.
40. COVID -19 (SARS CoV-2).

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю.

Модуль «Невідкладна домедична допомога при критичних станах»

- 1) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги дорослим при раптовій зупинці кровообігу;
- 2) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги дітям при раптовій зупинці кровообігу;
- 3) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності верхніх дихальних шляхів - обструкція стороннім тілом;
- 4) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при масивній зовнішній кровотечі;
- 5) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гострий мозковий інсульт;
- 6) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гострий інфаркт міокарда;
- 7) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при проникній травмі грудної клітки;

- 8) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при тупій травмі грудної клітки;
- 9) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при проникній травмі черевної порожнини;
- 10) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при тупій травмі органів черевної порожнини;
- 11) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта;
- 12) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови;
- 13) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок;
- 14) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації;
- 15) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при синдромі довготривалого здавлення;
- 16) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок;
- 17) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на передозування опіоїдами;
- 18) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною;
- 19) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при термічних опіках;
- 20) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при загальному переохолодженні та/або відмороженні;
- 21) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при судомах;
- 22) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при пошкодженні очей;
- 23) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при тепловому ударі;
- 24) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом або блискавкою;
- 25) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги при утопленні;
- 26) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при анафілаксії;
- 27) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим при гіпоглікемії;
- 28) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим з травмою;
- 29) Порядок надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій / воєнного стану.

Методи навчання

1. Лекція.

2. Самонавчання.
3. Пояснення.
4. Демонстрації.
5. Консультації.
6. Тренінгові навчання;
7. Симуляційне навчання.

Форми та методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, тестування.

Самоконтроль;

Підсумковий контроль: ПМК

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

При оцінюванні засвоєння кожної теми ОК здобувачу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виставляється оцінка за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf). Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) конвертовану сумарну оцінку поточної успішності за модуль проводиться лише після поточного заняття, яке передуює підсумковому модульному контролю.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності складає 72 бали.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК).

ПМК здійснюється після завершення вивчення програмного матеріалу модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків практичних занять.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі освіти, що відвідали всі заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку) і набрали конвертовану суму балів, не меншу за мінімальну – 72 бали. Якщо за результатами поточної успішності здобувач вищої освіти набрав 72 бали він допускається до складання ПМК.

Форма проведення підсумкового модульного контролю включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Перелік питань до ПМК доводиться до здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни.

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах та оцінки підсумкового модульного контролю також у балах, що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків визначених програмою дисципліни. Здобувач вищої освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів. У разі незгоди здобувача вищої освіти з оцінкою, отриманою за ПМК, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію (у відповідності до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/8Egpml8X2hOVGI4OURn5Agzgjwbb6RhYwFXPhHuB.pdf).

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Методичне забезпечення

1. Силабус;
2. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти: тести різних рівнів складності.
3. Мультимедійні презентації лекцій.
4. Алгоритми відпрацювання практичних навичок.
5. Підбірка відеоматеріалів.

Рекомендована література

Базова:

1. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навч. посіб. ; за ред. В.С. Тарасюка. – 4-е вид., стер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 504 с.

2. Гордієнко Л.П., Шепітько К.В., Рожнов В.Г., Полив'яна О.А. Домедична допомога, підтримка життєдіяльності потерпілого при зупинці дихання і кровообігу : навч. посіб. Полтава: ФОП Петренко І. М., 2022. – 144 с.

3. Карамішев Д., Гордієнко Л. Тактична медицина та безпека в умовах бойових дій: навч. посіб. Львів : «Магнолія 2006», 2023. – 320 с.

Допоміжна:

1. Екстрена та невідкладна медична допомога : підручник / О. А. Льовкін, В. І. Перцов. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2023. –212 с.

2. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях: навч. посібник / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Колашченко С.І. – К.: СКІФ, 2023. – 216 с.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI від 07.09.2022 р. № 5081VI. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/t125081?an=1>

2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій / воєнного стану : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15.03.2022 р. № 488. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0488282-22%23Text#Text>

Розробник:

Людмила ГОРДІЄНКО, доцент закладу вищої освіти, кандидат медичних наук, завідувачка кафедри медицини катастроф та військової медицини.